

Svar på skriftligt spörsmål SSS 376/2021 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att förbättra situationen för barn och unga med neuropsykiatriska symtom

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 376/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Ari Koponen /saf:

Anser regeringen att de åtgärder som minister Kiuru räknar upp i svar på skriftligt spörsmål SSS 174/2021 rd är tillräckliga för att avhjälpa servicesystemets problem, förebygga utslagning av ungdomar med neuropsykiatriska symtom samt minska antalet barnskyddsärenden, och

varför ökar regeringen inte på resurserna och gör konkreta ändringar i vård- och stödvägar, såsom att till exempel inrätta samordnande kompetenscentrum i kommunerna (så kallade team för frågor kring neuropsykiatriska störningar), öka den högklassiga utbildningen om förståelse om autismspektrumet för socialvården och skolpersonalen eller varför kan neurologiska problem inte kartläggas redan i rådgivningsbyrån som en del av det vanliga rådgivningsprogrammet?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Neuropsykiatriska störningar som ligger bakom barnens symtom identifieras fortfarande beklagligt långsamt i Finland. Då en diagnos fördröjs inleds även rehabiliteringen långsamt. Stödet för familjer är avgörande i rehabiliteringen av barn som konstaterats ha neuropsykiatriska störningar. Det finns inte tillräckligt med kunskaper i varje kommun, men genom vårdvägar och samarbete mellan olika yrkesutbildade kan familjer och barn få tillräckligt med stöd i vardagen överallt i Finland.

Neuropsykiatriska störningar orsakas av strukturella förändringar i nervsystemet och stöd- och rehabiliteringsåtgärder som genomförs i ett tidigt skede kan bland annat förebygga problem med den psykiska hälsan, som barn med neuropsykiatriska störningar har mer av jämfört med andra barn. Barnskyddsrelaterade åtgärder är en sista form av hjälp. Stöd som ges av barnets vårdnadshavare eller andra vuxna i barnets vardag är viktiga stödformer i att förebygga att ett barn placeras utanför sitt hem.

Regeringen utlyser inom kort en kompletterande ansökan för social- och hälsovårdscentralen och i ansökan utgör mentalvård och missbrukarvård med låg tröskel i programmet för utveckling av barn- och familjetjänster (LAPE) en egen punkt. I detta ägnas uppmärksamhet åt att stärka kompetensen hos yrkesutbildade personer som arbetar med stöd, vård och med vårdvägar för rehabilitering av barn och unga med neuropsykiatriska störningar och med andra barn och unga. Programmet fortsätter fram till 2023. Även i det nationella strategiprogrammet för psykisk hälsa framhävs uppbyggandet av en god psykisk hälsa hos barn och unga.

Dessutom stöds den psykiska hälsan hos barn, unga och familjer i LAPE-projektet genom att utveckla familjecentraler och mentalvårds- och missbrukartjänster med låg tröskel i syfte att ingripa i ett tidigt skede och ge stöd. Överlappningar och splittring minskas till exempel med hjälp av klientansvariga.

I kompetens- och stödcenterverksamheten som hänförs till social- och hälsovårdsreformen och inleddes under perioden för programmet för utveckling av barn- och familjetjänster har barn och unga med neuropsykiatriska störningar fastställts som en målgrupp som tidvis behöver krävande specialtjänster som stöd för sin vardag. Det är även viktigt att i ett tillräckligt tidigt skede identifiera och stödja familjerna i vardagen, småbarnspedagogiken, skolan och studierna. Dessutom förebyggs utslagning genom att stärka samarbetet mellan olika aktörer och informationsutbytet och till exempel i statsunderstödsprojektet för sektorsövergripande utveckling av barnskyddet.

I det tidigare skriftliga spørsmålet hänvisades till en strategi för spektrumet av neuropsykiatriska störningar och därför betonades i svaret strategin för psykisk hälsa och barnstrategin som är mer omfattande och har främjats vid ministeriet under denna regeringsperiod. Det är väsentligt för vård- och stödvägar att störningar och svårigheter identifieras tidigt, att familjen får multiprofessionellt stöd enligt sitt behov, barnets lärande stöds och att interventioner inom hälso- och sjukvården och barnskyddet görs vid behov.

Det ska även beaktas att det inom statsförvaltningen är möjligt att stödja och styra kommuner till god och fungerande praxis och att detta görs genom stöd för olika projekt och utvecklingsåtgärder. Kommunerna ansvarar för att ordna basservice enligt medborgarnas behov.

Helsingfors 28.6.2021

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru